

KOLOBOMA

Qilicheva Mohinur O'rol qizi

Toshkent Pediatriya Tibbiyot Instituti 2-kurs 2-Pediatriya va tibbiy biologiya

<https://doi.org/10.5281/zenodo.5840236>

MAQOLA TARIXI

Qabul qilindi: 01 - yanvar 2022

Ma'qullandi: 05 - yanvar 2022

Chop etildi: 10 - yanvar 2022

KALIT SO'ZLAR

Konjinetal, mikroftalmiya, nistagmus, komorbid

ANNOTATSIYA

Koloboma-ko'zning konjenital (tug'ilishida mavjud) anomaliyasi. Ko'z qorachig'ida kalit tishiga yoki mushukning ko'zi kabi ko'rinadi. Hisob kitoblarga qaraganda 10000 kishidan biri kolobomadan aziyat chekadi. Har doim ham ko'zning qorachig'i o'zgarishiga olib kelmaydi va ko'rish qobiliyatiga kamdan kam ta'sir ko'rsatadi.

Kirish. Ko'z-ko'z kosasida joylashgan bo'lib, homila taraqqiyotining 2-oyi boshlarida paydo bo'ladi. Koloboma esa ko'zning bachadonda xususan, homila rivojlanishining ikkinchi oyida anormal rivojlanishi tufayli yuzaga keladi. Bu nuqson homilalik rivojlanish davrida tikuvning noto'g'ri yopilishi (optik yoriq) natijasidir. Homilaning rivojlanishi bilan vizual yoriq ko'z olmasining pastki qismini hosil qiladi, shuning uchun ko'zning pastki qismida kolobomalar paydo bo'ladi. Koloboma ta'sir qiladigan ko'zning aniq tuzulishi optik yoriqning qaysi qismi to'g'ri yopilmaganiga bog'liq.

Kolobomalar ko'pincha boshqa ko'z kasalliklari bilan bog'liq jumladan:

*Katarakta

*Miopiya

*Nistagmus (ko'zning beexiyor harakatlari)

*Glaukoma (ko'z ichidagi bosimning oshishi va optik asabga zarar yetishi)

*Mikroftalmiya (bir yoki ikkala ko'z olmasining anormal darajadagi kichikligi)

*Retinaning ajralishi

Kolobomalar ko'zning bir yoki bir nechta tuzilishini o'z ichiga olishi mumkin jumladan;

*Iris. Irisi dumaloq diskoid mushak bo'lib o'rtada ko'z qorachig'i joylashgan joyda teshikka ega. Bu to'r pardaga to'g'ri miqdorda yorug'lik tushishi uchun ma'sul bo'lgan ko'zning rangli

qismidir. Iris ko'z qorachig'ining o'lchamini va diametrini o'zgartirib retinaga kiradigan yorug'likni boshqaradi. Irisning kolobomasi odatda ko'rishning buzilishiga olib kelmaydi, lekin u yorug'likka sezgirlikni keltirib chiqarishi mumkin.

*Retina-ko'zning orqa qismini qoplaydigan to'qima. Retina yorug'likni sezadi va optik asab orqali miyaga yuboriladigan elektr impulslarni yaratadi. Mikroftalmiya ko'pincha juda

katta retinal kolobomalar bilan bog'liq.

*Xoroid-ko'zning to'r pardasi va sklera o'rtasida joylashgan qon tomirlar qatlami. (irisni o'rab turgan oq tashqi qatlam)

*Optik asab-ko'zning to'r pardasidan miyaga vizual xabarlarini olib yuradigan milliondan ortiq nerv tolalari to'plami.

Optik asabning kolobomalari ko'pincha loyqa ko'rish va ko'r dog'larni keltirib chiqaradi.

Koloboma belgilari quyidagilarni o'z ichiga olishi mumkin:

*Ko'zni tashkil etuvchi bir yoki bir nechta tuzilmalarida (iris, optik asab yoki retinada) to'qimalarning bo'laklari yo'qligi.

*Kalit teshigi yoki mushukning ko'z qorachig'i ko'rinishi (koloboma ko'zning irisiga ta'sir qilganda)

*Bir yoki ikkala ko'zda to'qimalarning yo'qolgan qismlari

*Yorug'likka sezgirlik

*Ko'z qovog'idagi sezilarli nuqson yoki chuqurlik (ko'z qovog'ining kolobomasidan kelib chiqadi).

Ko'z olmasining kolobomasi va ko'z qovoqlarida hosil bo'ladigan bo'shliqlar, shuningdek kolobomalar deb ataladi) o'rtadagi farqni aniqlash kerak.

*Ko'rishning buzilishi (kolobomaning kattaligi va joylashishiga qarab)

*Maydon nuqsoni ko'rish maydonining ma'lum bir qismida ko'rishning yo'qolishi masalan, (ko'rish maydonining yuqorigi qismida).

Bu odatda retinaning bir qismini ta'sir qiladigan kolobomalarning natijasidir.

Xulosa. Hozirda koloboma uchun davo yo'q bo'lsada, ba'zi davolash usullari mavjud:

Kolobomalarning ba'zi komorbid kasalliklari (masalan, katarakt) davolanishi mumkin. Katarakta, glaukoma, yoki boshqa ko'z kasalliklarini davolash ko'rishni yaxshilashga yordam beradi, ammo muammoni to'liq hal qila olmaydi.

Koloboma bn irisni davolash uning normal ko'rinishiga yordam beradi. Davolash rangli kontakt linzalari yoki linzalarni irisini yumaloq ko'rinishiga olib kelishi mumkin. Irisni ko'rinishini tuzatish uchun amalga oshirilishi mumkin bo'lgan jarrohlik amaliyoti ham mavjud.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. A. Ahmedov, O'. Mirsharapov, T. Sagatov, H. Rasulov Anatomiya "Ijod-Print" nashriyoti Toshkent 2018
2. O. T. Alyaviya, Sh. K. Qodirov, A. A. Nishanova Fiziologiya "Navro'z" nashriyoti Toshkent 2019